

СТАНОВИЩЕ

По конкурса за присъждане на академична длъжност „Доцент” по специалността „Живопис, рисуване, скулптура и мултимедия” в Департамент „Изящни изкуства”, НБУ с единствен кандидат гл. ас. д-р **Венцислав Огнянов Занков**

Рецензент: **доц. Валентин Савчев**, ръководител Департамент „Изящни изкуства” към НБУ

От 1997 г. д-р Венцислав Занков до сега преподава в НБУ – отначало на хонорар, а от 2009 г. като редовен преподавател в Департамент „Изящни изкуства” по рисуване, скулптура, мултимедия. През 2013 г. защитава докторска дисертация в направление „Изкуствознание и изобразително изкуство”. Член на СБХ.

Изкуството на ХХ век се отличава със стремеж към експериментиране, това което Томас Ман определя като *placet experiri* – любознателност и любопитство във различни области, дори и забранените. Впрочем експеримента е крайъгълен камък, който отделя съвременното изкуство от неговите предишни периоди. Насоката на изкуството на ХХ век, свързана с отдалечаване от обективната репрезентация към личностно творческо изразяване, изисква от художника приемане на целия спектър от възможности, които включват дори използването на най-новите технически средства на изказ за изобразяване на времето и пространството. Плурализмът на творческия жест се превръща в особен белег на съвременното художествено светоусещане и мислене.

Сегашните комуникационни модели на изкуството, способстват за развитието на друга парадигма, която представя художника в качеството си на инициатор на открито комуникативно поле, където произтича сътворчеството между зрителя и художника. Обикновено художественото произведение има свои диференцирани контури, своя физическа и семантическа цялост и е открито за интерпретации. В този смисъл то прилича на игра, в която се разиграват всички възможни и невъзможни гледни точки. В процеса на създаването на нови духовни ценности, акцентът се пренася върху самия акт на творчество, а реакцията на зрителя се движи в широк диапазон – от недоумение, шок, възторг, а понякога и до открито отвръщение.

В този контекст гл. ас. д-р Венцислав Занков се вписва успешно със своите художествени проекти, които включват: разширено резюме „В краищата на времето”, което описва с текст и илюстрации теоретичната и експериментална рамка на реализираните от автора художествени прояви, сред които „Последният будоар” (2011 г.), „О щастливи дни” (2014 г.) и „Последните граждани на Кале” (2016 г.).

В тези художествени проекти (изложби), д-р Венцислав Занков осмисля процеси в овладяването на физическото пространство, в което отделните произведения губят своята анонимност и посока на създаване, всяка отделна експозиция се възприема като цялостна творба. За авторът „проекта” е съществена част от творческия процес, ключов момент в съотсяване на незначителни моменти и подчиняването им на изграждането на цялостна творба, която обединява времето и пространството: „Проектът” се явява като съществена част от творческия процес, в който отделните работи губят част от автономността си в качеството си на елементи, изграждащи по-голяма творба, обединяваща времето (лично и социално), пространството с отделните произведения и мисълта за тях – вътрешния индивидуален смисъл и в контекста или извън него на социалното битие” (цитат от автора).

В художественият проект „Последният будоар” тактилната илюзия на образите съществува в условно обкръжение, тяхната обективност се превръща в безпредметност, зримата фактура на реалния обект се разтваря в пустотата на пространството. Логиката на алогичното поставяне в определен

ред на отделните елементи в отделните композиции, изненадва със своята контрастност, построена на основата на странно съседство между обективно даденото и фантастичното. Отказът от повествователност, предпочитането на съдържателни, стегнати форми с ясен смисъл от пръв поглед, съседстват с отделни детайлизирани подробности, което създава усещането за жизнен ефект във всеки момент, когато всичко заедно е призрачно и иреално, а поотделно покорява с магията на натуралистично изградени отделни изразителни черти.

В художественият проект „О щастливи дни“ лаконизмът на художествения език на д-р Венцислав Занков изгражда средата на действие на отделните образи не като елементарно място, където се подреждат обекти. Авторът с цялото си същество и напрежение между воля и стремеж, гради пространства, в които няма желание за постигане на идеална красота, нито идеална пропорционалност, нито съвършенство на замисъла. Те изразяват възпяващо само себе си усилие, изпълнено с дива мощ на творческия порив във всеки образ, в кипежа на страстите, в преклонение пред поетична риторика, в изяществото на жестовете и маниерната изисканост на скулптурните форми.

Условно обкръжение като в крепост с яки стени в контрапункт на ярко оцветени с неонов светлини човешки фигури, продукт на органичната химия (естетиката на „пластмасовите хора“), поставени в заплетено положение, в което трудно се ориентира. Художественият проект на д-р Венцислав Занков „Последните граждани на Кале“ е интерактивна инсталация, в която авторът намира вдъхновение за работата си в постоянно променящата се връзка между физическата среда и технологията. Чрез изследването на връзката между светлината и материала, той изучава различни концепции в областта на скулптурата. В подобна игра на реални и виртуални граници между зрителя и скулптурните измерения, може да бъде усетен самия творчески процес.

Пред нас се разгръщат три художествени изпълнения на д-р Венцислав Занков, три различни начина на организиране на художествено пространство. В първият случай – опит да се уподоби клетка, в смисъла на всяка от преградките, на които е разделено някакво пространство. Във вторият случай

- демонстрация на осведоменост или историческо пристрастие. В третият случай – в огромно бетонно съоръжение, „крепостно” пространство на недовършено архитектурно подземие на НБУ да изгради композиция, която напомня за реално минало с цел - неговото контрастно противопоставяне към непосредственото настояще.

Минало, настояще и бъдеще – всички се съвместяват и менят местата си. Всичко, което е било преди и което предстои започва да съществува в едно единно временно пространство. Това се проявява в абсолютната свобода при избора на автора на различни персонажи от исторически до произволно използвани известни и познати теми и мотиви. Подобен подход позволява да се почувства собствената съпричастност на художника към миналото или бъдещето , или по-скоро болезнено да усети значимостта на собственото си настояще.

В трите авторски проекта (самостоятелни изложби) на Венцислав Занков- „Последния бодоар”, „О, щастливи дни” и „Последните граждани на Кале” се реализира авторското съпреживяване с изкуството и неговите граници на възприятие. Всяка следваща художествена изява е във взаимовръзка и продължение с предишната, доразвива и доизгражда образа на автора като отбелязва важни моменти от неговия творчески процес като себепознание.

Считам, че с многостранната си творческа и педагогическа работа на гл. ас. д-р Венцислав Занков с основание може да му се присъди академичната длъжност „Доцент”.

София, 12. 08. 2017 г.

доц. Валентин Савчев